

การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน สำหรับ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2

Developing a program to enhance public mind of students for schools under Loei primary educational service area office 2

เกียรติศักดิ์ นิพวงลา¹, รศ.ดร.ลักขณา สริวัฒน์²

Kiattisak Niphuangla¹, Lakkhana Sariwat²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1)ศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดจิตสาธารณะของนักเรียน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 2)ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และวิธีการเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 และ3) เพื่อพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 โดยการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 เป็นการศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดจิตสาธารณะของนักเรียน สำหรับสถานศึกษาโดยการพิจารณาตรวจสอบความสอดคล้องขององค์ประกอบของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ระยะที่ 2 เป็นการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และวิธีการเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 โดยการใช้แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้รับผิดชอบงานคุณธรรมจริยธรรม จำนวน 304 คน ระยะที่ 3 เป็นการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 โดยการศึกษา Best Practice จำนวน 2 โรงเรียนและประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คนเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย แบบประเมิน แบบสอบถาม

¹ นิสิตระดับปริญญาโทสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² รองศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹ M. Ed. Candidate in Educational Administration, Faculty of Education, MahaSarakhm University

² Associate Professor Dr., Department of Educational Psychology and Guidance Faculty of Education, MahaSarakhm University.

และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์แอลฟาของคอนบรอก สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน และหาความต้องการจำเป็นโดยใช้เทคนิค Modified Priority Needs Index (PNI modified)

ผลการวิจัย พบว่า

1. องค์ประกอบและตัวชี้วัดจิตสาธารณะของนักเรียน สำหรับสถานศึกษา มี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วม 2) การเสียสละ และ 3) ความรับผิดชอบ

2. สภาพปัจจุบันของจิตสาธารณะของนักเรียน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์ของจิตสาธารณะของนักเรียน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน ส่วนวิธีการเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ควรใช้ 3 อันดับแรก คือ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การระดมสมอง และการทำกิจกรรม ส่วนระดับความต้องการจำเป็นเรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ การมีส่วนร่วม การเสียสละ และความรับผิดชอบ

3. โปรแกรมเสริมสร้างภาวะจิตสาธารณะของนักเรียน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 คือ ชุดกิจกรรมเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน ระยะเวลา 143 ชั่วโมง รูปแบบในการพัฒนาเน้นการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ร่วมกันโดยการทำกิจกรรมกลุ่ม และเน้นการเรียนรู้โดยการปฏิบัติจริง มีการประเมินก่อนการพัฒนา ระหว่างการพัฒนาและหลังการพัฒนา โดยผู้เข้ารับการพัฒนาประเมินตนเอง และประเมินจากบุคคลอื่น โดยมีเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจน

คำสำคัญ : การพัฒนาโปรแกรม, การเสริมสร้างจิตสาธารณะ, จิตสาธารณะของนักเรียน

ABSTRACT

The objectives of the research were; 1) to study the elements and indicators of public mind of students for schools under Loei primary education service office 2, 2) to study present, desirable, and how to strengthen public mind of students for schools under Loei primary education service office 2, and 3) to develop a program to enhance public mind of students for schools under Loei primary education service office 2. The samples used in the research phase, 5 people were qualified to analyze the elements and the indicators Phase 2 These sets of leadership and teachers questionnaire were

used to collect data under Loei primary educational service area office 2 form 304 people, were selected using simple random sampling. By raffle Phase 3 educate two best practices and 5 people qualified evaluate the suitability and feasibility by selecting specific. The purposive sampling technique was used. The Mean, Percentage, Standard Deviation, Cronbach's Alpha Method, Computing the Pearsour, and Modified Priority Needs Index (PNI modified) were used.

The research results were :

1. The elements and the indicators of public mind of students for schools under Loei primary education service office 2 were participation, sacrifice and accountability.

2. The present public mind of students for schools under Loei primary education service office 2 were at the high level, and the desirable public mind of students for schools under Loei primary education service office 2 were at the same level. Enhancing were 3 steps; the exchange of learning, brainstorming, and activities. And the need to sort from high to low was involved participation, sacrifice and accountability.

3. A program to enhance public mind of students for schools under Loei primary education service office 2 were two summaries.

3.1 Elements of the program to enhance public mind of students for schools under Loei primary education service area office 2 had the 8 elements; history, objectives, target, formats and how to enhance the structure, content (activities), media/learning resources, and measurement and evaluation

3.2 Scope of the program to enhance public mind of students for schools under Loei primary education service area office 2 was a set of activities to enhance the public mind of the students. There were 143 hours per period for enhancing. The development focused on building knowledge by themselves, learning by doing activities together, and an emphasis on learning by practice. Assessed before development during the development and post development. Developed by the self-evaluation and evaluation by others. The evaluation criteria are clear.

Keywords : Developing a program, Enhancing of public mind, Public mind of students

บทนำ

ประเทศไทยมีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวิถีการดำเนินชีวิตของบุคคล ซึ่งมีผลกระทบต่อสภาพร่างกายและจิตใจ เพราะต้องมีการแข่งขันกันสูงทั้งด้านการศึกษา เศรษฐกิจ ตลอดจนการดำเนินชีวิตประจำวัน มีความสับสนในการรับและเลือกใช้ค่านิยม ขาดจิตสำนึกที่ดี ขาดการควบคุมตัวเอง รวมทั้งขาดจิตสำนึกในการรักษามรดกทางวัฒนธรรมของชาติ การเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมทำให้บุคคลต้องพยายามปรับตัวเพื่อให้ดำรงชีวิตอย่างราบรื่นและมีความสุข หากบุคคลในสังคมไม่สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมที่เปลี่ยนแปลงได้ ก็จะทำให้เกิดความคับข้องใจ ขัดแย้งและวิตกกังวล ซึ่งหากปล่อยไว้เป็นเวลานานจะก่อให้เกิดปัญหาที่รุนแรงขึ้นได้ เช่น ปัญหาโรคจิต โรคประสาท โรคเครียด ฯลฯ ปัญหาการปรับตัวนี้เกิดขึ้นกับคนทุกคน ในสังคม โดยเฉพาะนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาซึ่งเป็นเด็กที่เข้าสู่วัยรุ่นมีความสับสนในเรื่องการปรับตัว ก่อให้เกิดความเครียดทางอารมณ์ และอาจเป็นสาเหตุผลักดันให้แสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ทำให้ประเทศตระหนักถึง

ปัญหาที่เกิดขึ้นสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559) ได้ตระหนักถึงสถานการณ์และความเสี่ยงซึ่งเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงในระดับโลกและภายในประเทศ โดยเฉพาะภาวะผันผวนด้านเศรษฐกิจ พลังงาน และภูมิอากาศ ที่เป็นไปอย่างรวดเร็วและส่งผลกระทบต่อประเทศไทยทั้งเชิงบวกและลบ ที่มีข้อผูกพันที่จะเป็นประชาคมอาเซียนในปี 2558 จึงจำเป็นต้องนำภูมิคุ้มกันที่มีอยู่พร้อมทั้งเร่งสร้างภูมิคุ้มกันในประเทศให้เข้มแข็งขึ้นมาใช้ในการเตรียมความพร้อมให้แก่คน สังคม และระบบเศรษฐกิจของประเทศ ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และจัดทำแผนยุทธศาสตร์ที่ชี้ทิศทางการพัฒนาประเทศระยะกลาง เพื่อมุ่งสู่วิสัยทัศน์ระยะยาว ที่ทุกภาคส่วนในสังคมไทยได้เห็นพ้องร่วมกัน กำหนดเป็นวิสัยทัศน์ปี พ.ศ.2570ซึ่งกำหนดไว้ว่า “คนไทยภาคภูมิใจในความเป็นไทย มีมิตรไมตรีบนวิถีชีวิตแห่งความพอเพียง ยึดมั่นในวัฒนธรรมประชาธิปไตย และหลักธรรมาภิบาล การบริการสาธารณะขั้นพื้นฐานที่ทั่วถึง มีคุณภาพ สังคมมีความปลอดภัยและมั่นคงอยู่ในสภาวะแวดล้อมที่ดี เกื้อกูลและเอื้ออาทรซึ่งกันและกัน ระบบการผลิตเป็น

มิตรกับสิ่งแวดล้อมมีความมั่นคงด้านอาหาร และพลังงาน อยู่บนฐานทางเศรษฐกิจที่พึ่งตนเองและแข่งขันได้ในเวทีโลก สามารถอยู่ในประชาคมภูมิภาคและโลกได้อย่างมีศักดิ์ศรี” (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2555:2-8) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 หมวด 1 บททั่วไป ได้กำหนดหลักการและจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายจิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และมาตรา 7 ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิหน้าที่เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทยรู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอ่อนน้อมถ่อมตนรักชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จัก

พึ่งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง (กระทรวงศึกษาธิการ.2551:1-5) จึงมีนโยบายปฏิรูปการศึกษาโดยยึดคุณธรรมนำความรู้ มุ่งมั่นขยายโอกาสทางการศึกษา ให้เยาวชนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างกว้างขวางและทั่วถึง โดยคำนึงถึงการพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน ครอบคลุมทั้งด้านพฤติกรรม จิตใจ และปัญญา นอกเหนือจากการยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา นอกจากนี้ยังได้ส่งเสริมและสร้างความตระหนักให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกในคุณค่าปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ความเสมอภาค สันติวิธี และวิถีประชาธิปไตย คุณลักษณะอันพึงประสงค์จากข้อค้นพบในการศึกษาวิจัยและติดตามผลการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ที่ผ่านมา ประกอบกับข้อมูลจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาคนในสังคมไทย และจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการในการพัฒนาเยาวชนสู่ศตวรรษที่ 21 จึงเกิดการทบทวนหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เพื่อนำไปสู่การพัฒนาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีจุดมุ่งหมายมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมาย 5 ประการ และหนึ่ง

ในนั้นคือผู้เรียนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคมและอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข และพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก ซึ่งกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ คือ 1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2) ซื่อสัตย์สุจริต 3) มีวินัย 4) ใฝ่เรียนรู้ 5) อยู่อย่างพอเพียง 6) มุ่งมั่นในการทำงาน 7) รักความเป็นไทย และ 8) มีจิตสาธารณะ(กระทรวงศึกษาธิการ.2551:3-4)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 มีการวางแผนกลยุทธ์ในการพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 โดยนำนโยบายด้านสังคมและคุณภาพชีวิตตามแผนบริหารราชการแผ่นดิน ยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง กรอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 นโยบายของรัฐบาล/กระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เกี่ยวกับการพัฒนาคนและสังคมให้มีความคุณภาพภายใต้การประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน เพื่อร่วมกัน

ดำเนินการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ทั่วถึงเสมอภาค และมีคุณภาพได้มาตรฐานสู่การกำหนดทิศทางการพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 คือมีค่านิยม (Core Values) 3 ประการ คือ รับผิดชอบ สามัคคี มีจิตอาสาและกำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) ว่า “สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 เป็นองค์กรแห่งความเป็นเลิศมีคุณภาพและมาตรฐาน ติดอันดับหนึ่งในสิบของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”และพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีคุณธรรมนำความรู้ และมีวิถีชีวิตบนพื้นฐานของความเป็นไทย ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและจากรายงานผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา(สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2.2557:52-55) พบว่านักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์อยู่ในระดับดี แต่ต้องปรับปรุงพัฒนามาตรฐานที่ 2 ตัวชี้วัด 2.4 เกี่ยวกับการตระหนักรู้คุณค่า ร่วมอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม เพราะการตระหนักรู้คุณค่า ร่วมอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ด้วยเหตุผลดังกล่าว ทำให้ทราบถึงปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นกับเยาวชนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ และเห็นความสำคัญของจิต

สถานการณ์ที่สามารถปลูกฝังให้นักเรียนมีความต่อตนเองและสังคม จึงสนใจศึกษาวิธีการเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเพื่อให้นักเรียนมีส่วนร่วมในสังคม รักการเสียสละความสุขส่วนตน เห็นคุณค่าประโยชน์ของส่วนรวม และมีความรับผิดชอบ

ความมุ่งหมายการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดจิตสาธารณะของนักเรียน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลอย เขต 2

2. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และวิธีการเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลอย เขต 2

3. เพื่อพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลอย เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ซึ่งผู้วิจัยมีวิธีดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดจากการสังเคราะห์จากแนวคิดทฤษฎีของนักวิชาการ และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยการตรวจสอบและยืนยันความเหมาะสมของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ได้แก่ คณาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน 1 คน ศึกษานิเทศก์ จำนวน 1 คน ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน ซึ่งมีคุณสมบัติคือมีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับจิตสาธารณะเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบประเมินเกี่ยวกับองค์ประกอบและตัวชี้วัดของจิตสาธารณะ ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) มี 5 ระดับ การเก็บรวบรวมข้อมูลทำการส่งและรับแบบประเมินกับผู้ทรงคุณวุฒิด้วยตนเอง แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ระยะที่ 2 การศึกษาสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์ และวิธีการเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลอย เขต 2 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้รับผิดชอบงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลอย เขต 2 จำนวน 163 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร

โรงเรียน จำนวน 152 คน และครูผู้รับผิดชอบงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม จำนวน 152 คน รวมจำนวน 304 คน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 โดยการเทียบจำนวนประชากรทั้งหมดกับตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejgie and Morgan และใช้เทคนิคการสุ่มอย่างง่ายให้ได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และวิธีการเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) การเก็บรวบรวมข้อมูลทำการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์และนำไปด้วยตนเองสำหรับโรงเรียนใกล้เคียง พร้อมทั้งกำหนดการส่งคืนแบบสอบถามอย่างชัดเจนแล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ระยะที่ 3 การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (Needs Assessment) โดยนำข้อมูลผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ในระยะที่ 2 มาหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index) เพื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็น โดยการคำนวณ (PNI_{modified}) หลังจากนั้นทำการการ

สัมภาษณ์ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครู นักเรียน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และศึกษาเอกสารการดำเนินการเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน แล้วนำมาทำการสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิธีปฏิบัติที่ดีเยี่ยม (Best Practices) ของโรงเรียนที่เป็นเลิศทางการพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียน จำนวน 2 โรงเรียน คือ โรงเรียนบ้านนามูลตุนและโรงเรียนบ้านโนนภูทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 และนำข้อมูลที่ได้มาร่างโปรแกรมเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน สำหรับสถานศึกษาและทำการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรมเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน การเก็บรวบรวมข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้วิจัยประสานทางโทรศัพท์ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านนามูลตุน และผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโนนภูทอง โดยขอความอนุเคราะห์ในการศึกษา Best Practices และสัมภาษณ์เกี่ยวกับวิธีการเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน ส่วนการประเมินโปรแกรมเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ผู้วิจัยประสานผู้ทรงคุณวุฒิทางโทรศัพท์ในการขอความ

อนุเคราะห์ทำการประเมินความเหมาะสมและความเป็นได้ของโปรแกรมเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน แล้วไปปรับแบบประเมินที่ประเมินเรียบร้อยแล้วด้วยตนเอง การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมพัทธ์สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ส่วนแบบประเมินวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

สรุปผลการวิจัย

1. การศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดจิตสาธารณะของนักเรียน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลอย เขต 2 จากการศึกษาค้นคว้าองค์ประกอบและตัวชี้วัดจิตสาธารณะของนักเรียน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลอย เขต 2 พบว่า มี จำนวน 3 องค์ประกอบ 13 ตัวชี้วัดคือ องค์ประกอบ 1 การมีส่วนร่วมมี 5 ตัวชี้วัด คือ 1) การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน และสร้างเครือข่ายกิจกรรมเพื่อประโยชน์ส่วนรวม 2) การดูแล รักษาของส่วนรวมและรู้จักใช้ของส่วนรวมอย่างทะนุถนอม 3) การไม่ยึดของส่วนรวมมาเป็นของตน และเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ใช้ของส่วนรวมนั้น 4) การเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็น

ประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม และ 5) การเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหาหรือร่วมสร้างสิ่งที่ดีงามของส่วนรวม ตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นด้วยความกระตือรือร้น องค์ประกอบ 2 การเสียสละ มี 4 ตัวชี้วัดคือ 1) การช่วยเหลือผู้อื่นทำงานด้วยความเต็มใจ 2) การอาสาทำงานให้ผู้อื่นหรือส่วนรวมอย่างเต็มความสามารถ โดยไม่หวังผลตอบแทน 3) การแบ่งปันสิ่งของ ทรัพย์สิน และอื่น ๆ และช่วยแก้ปัญหาหรือสร้างความสุขให้กับผู้อื่น 4) การใช้เวลาวางอุทิศตนให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม องค์ประกอบ 3 ความรับผิดชอบ มี 4 ตัวชี้วัดคือ 1) การปฏิบัติหน้าที่ของตนด้วยความตั้งใจและเต็มกำลังความสามารถ 2) การมีความมุ่งมั่นทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเพื่อส่วนรวม 3) การมีความละเอียดรอบคอบในการทำงานทั้งของตนและส่วนรวม 4) การยอมรับผลการกระทำต่อสังคมแม้ว่าจะถูกหรือผิด และพยายามปรับปรุงการกระทำให้ดีขึ้น

2. การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และวิธีการเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลอย เขต 2

การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของจิตสาธารณะของนักเรียน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 พบว่าสภาพปัจจุบันของจิตสาธารณะของนักเรียนสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์ของจิตสาธารณะของนักเรียน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน ส่วนวิธีการเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ควรใช้ 3 อันดับแรก คือ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การระดมสมอง และการทำกิจกรรม ส่วนระดับความต้องการจำเป็นเรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ การมีส่วนร่วม การเสียสละ และความรับผิดชอบ

3. การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2

จากการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 สรุปได้ดังนี้

3.1 องค์ประกอบของโปรแกรมเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 มีองค์ประกอบทั้งหมด 8 ด้าน ประกอบด้วยที่มาและความสำคัญ วัตถุประสงค์ เป้าหมาย รูปแบบและวิธีการเสริมสร้าง โครงสร้างเนื้อหาสาระ(กิจกรรม) สื่อ/แหล่งเรียนรู้และการวัดและประเมินผล

3.2 ขอบข่ายเนื้อหาของโปรแกรมเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 คือ ชุดกิจกรรมเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน ใช้ระยะเวลาการพัฒนา จำนวน 143 ชั่วโมง/ภาคเรียน รูปแบบในการเสริมสร้างเป็นฝึกรวม ระดมสมอง และทำกิจกรรม เน้นการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง การร่วมกัน โดยการทำกิจกรรมกลุ่ม และการปฏิบัติจริง มีการประเมินแบบรอบด้านโดยการประเมินตนเองของผู้เรียน และการประเมินโดยบุคคลอื่น ได้แก่ การประเมินโดยครู และการประเมินโดยผู้ปกครอง โดยมีการประเมินทั้งก่อนการพัฒนา ระหว่างการพัฒนา และหลังการพัฒนา และมีเกณฑ์สำหรับการประเมินที่ชัดเจน

อภิปรายผล

จากการวิจัยการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 มีข้อค้นพบที่น่าสนใจเห็นควรนำมาอภิปรายดังนี้

1. ผลการศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดจิตสาธารณะของนักเรียน สำหรับสถานศึกษา มีองค์ประกอบ 3 คือ การมีส่วนร่วม การเสียสละ และความรับผิดชอบ เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับแนวคิดทฤษฎีที่ผู้วิจัยนำมาใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยพบว่า องค์ประกอบทั้ง 3 สอดคล้องกับแนวคิดของอนุชาติพวงสำลี และวีรบุรณวิสารทสกุล (2540); ชาย โพธิสิตา (2543); ลัดดาวัลย์เกษมเนตร และคณะ (2546); กระทรวงศึกษาธิการ (2551); และเกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2556) ที่เป็นเช่นนั้นเพราะผู้วิจัยมีการสังเคราะห์หาค่าความถี่ขององค์ประกอบจิตสาธารณะของนักเรียนซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของภักนุช หมากผิน (2556) พบว่าองค์ประกอบของจิตสาธารณะของนักเรียนมีทั้งหมด 6 องค์ประกอบ คือ การดูแลรักษาผลประโยชน์ร่วม การเคารพสิทธิผู้อื่นและสร้างประโยชน์ต่อส่วนรวม ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ความมีน้ำใจและเอาใจใส่ต่อผู้อื่น การมีส่วนร่วมต่อกิจกรรมสาธารณประโยชน์ ความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น

2. การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์จิตสาธารณะของนักเรียน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 พบว่า

สภาพปัจจุบันจิตสาธารณะของนักเรียน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์จิตสาธารณะของนักเรียน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ภาพรวมอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน และระดับความต้องการจำเป็นเรียงลำดับจากมากไปน้อยคือ การมีส่วนร่วม การเสียสละ และความรับผิดชอบต่อ

จากการศึกษาสภาพปัจจุบันจิตสาธารณะของนักเรียน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 โดยใช้แบบสอบถามพบว่าระดับขององค์ประกอบที่มีลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความรับผิดชอบต่อตัวชี้วัด ได้แก่ การปฏิบัติหน้าที่ของตนด้วยความตั้งใจและเต็มกำลังความสามารถมีความมุ่งมั่นทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเพื่อส่วนรวมมีความละเอียดรอบคอบในการทำงานทั้งของตนและส่วนรวมการยอมรับผลการกระทำต่อสังคมแม้ว่าจะถูกหรือผิด และพยายามปรับปรุงการกระทำให้ดีขึ้น ระดับองค์ประกอบที่มีลำดับค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การเสียสละ โดยที่ตัวชี้วัด ได้แก่ การช่วยเหลือผู้อื่นทำงานด้วยความเต็มใจ การอาสาทำงานให้ผู้อื่นหรือส่วนรวมอย่างเต็มความสามารถ โดยไม่หวัง

ผลตอบแทนการแบ่งปันสิ่งของ ทรัพย์สิน และอื่น ๆ และช่วยแก้ปัญหาหรือสร้างความสุขให้กับผู้อื่นการใช้เวลาว่างอุทิศตนให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของพลสวัสดิ์ วรรณลา (2553) พบว่าแนวทางการพัฒนาจิตสาธารณะ 5 แนวทาง คือ การพัฒนาด้วยการจัดการเรียน ด้วยการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้วยการใช้ตัวแบบที่ดี ด้วยการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน และด้วยการนำผู้ปกครองและผู้นำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม สุทธิรักษ์ ชาญศรี (2556) พบว่า การพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนเกี่ยวกับการมีระเบียบวินัยในตนเอง ความรับผิดชอบ รู้จักการเสียสละ รวมทั้งทะนุถนอม ดูแลรักษาสมบัติของส่วนรวม โดยมีแนวทางการพัฒนาการมีจิตสาธารณะของนักเรียนควรใช้ 3 แนวทาง คือ 1) การศึกษาดูงาน 2) การประชุมเชิงปฏิบัติการ และ 3) การจัดกิจกรรมพัฒนาจิตสาธารณะ Pardun-Johansen (2004) พบว่า การพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนในลักษณะของความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น การเคลื่อนไหวสู่ปฏิบัติการทางสังคมได้ โดยมุ่งประเด็นการศึกษาไปว่ารูปแบบต่าง ๆ ของละครช่วยพัฒนาความคิดความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น Shinichi (2007) พบว่า การขาดจิตสาธารณะควรมีความร่วมมือ ความสามัคคี และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกันในสังคม ความร่วมมือจะเกิดขึ้นเมื่อ

นำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาในชุมชนมีเหตุผลสอดคล้องกับวัฒนธรรมจารีตประเพณี และความต้องการปัจจุบันของตนเอง

3. การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการออกแบบโปรแกรมเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2

ผู้วิจัยได้สังเคราะห์เอกสารการวิจัยที่เป็นแนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับจิตสาธารณะของนักเรียน 3 องค์ประกอบ คือ การมีส่วนร่วม การเสียสละ และความรับผิดชอบ แล้วนำองค์ประกอบที่ได้ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบโดยวิธีการประเมิน

ผู้วิจัยได้นำองค์ประกอบและตัวชี้วัดในระยที่ 1 มาสร้างแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และวิธีการเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 แล้วนำมาวิเคราะห์จัดลำดับความต้องการในการเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน สำหรับสถานศึกษา พบว่า ลำดับความต้องการในการเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน สำหรับสถานศึกษา องค์ประกอบ 1 การมีส่วนร่วม สภาพปัจจุบันของจิตสาธารณะของ

นักเรียน อยู่ในระดับมาก ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของจิตสาธารณะของนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด แต่องค์ประกอบ 2 การเสียสละ และองค์ประกอบ 3 ความรับผิดชอบ สภาพปัจจุบันของจิตสาธารณะของนักเรียน อยู่ในระดับมาก และสภาพที่พึงประสงค์ของจิตสาธารณะของนักเรียน อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน ผู้วิจัยจึงนำผลที่ได้จากลำดับความต้องการมาจัดออกแบบโปรแกรมเป็นชุดกิจกรรมการเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน จำนวน 143 ชั่วโมง

การจัดทำร่างโปรแกรมเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. โปรแกรมเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 8 มีองค์ประกอบดังนี้

1.1 ที่มาและความสำคัญ หมายถึงที่มา ความสำคัญ หลักการและเหตุผลในการจัดออกแบบโปรแกรม

1.2 วัตถุประสงค์ หมายถึงจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

1.3 เป้าหมาย หมายถึง สิ่งที่ต้องการให้นักเรียนบรรลุผลตามโปรแกรมเสริมสร้างจิตสาธารณะ

ของนักเรียน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2

1.4 รูปแบบและวิธีการเสริมสร้าง หมายถึง รูปแบบและวิธีการจัดกิจกรรมในการเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน เช่น การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การระดมสมอง การทำกิจกรรม เป็นต้น

1.5 โครงสร้าง หมายถึง โครงสร้างของกิจกรรมเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน ซึ่งมีการเสริมสร้างตามความต้องการจำเป็น จำนวน 143 ชั่วโมงกิจกรรมประกอบด้วย วิธีดำเนินการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ที่ปรากฏอยู่ในชุดกิจกรรม ได้แก่ การสร้างองค์ความรู้ เอกสารและวีดิทัศน์ การแสดงบทบาทสมมติ กรณีศึกษา การเล่นเกม การฝึกปฏิบัติจริง การทำกิจกรรมเดี่ยวและกิจกรรมกลุ่ม การสรุปและการอภิปรายผล

1.6 เนื้อหาสาระ (กิจกรรม) หมายถึง ชุดกิจกรรมการเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน แบ่งออกเป็น 3 ชุด คือ ชุดกิจกรรมการมีส่วนร่วม ชุดกิจกรรมการเสียสละ และชุดกิจกรรมความรับผิดชอบต่อ

1.7 สื่อ/แหล่งเรียนรู้ หมายถึง เอกสาร อุปกรณ์ และแหล่งเรียนรู้ ที่ปรากฏอยู่ในชุดกิจกรรม ได้แก่ ใบความรู้ วีดิทัศน์

คอมพิวเตอร์ เกม วิทยากร เครื่องฉาย LCD Projector เอกสาร และวัสดุสำนักงานที่จำเป็นอื่นๆ เป็นต้น

1.8 การวัดและประเมินผล หมายถึง กระบวนการตรวจสอบผลการเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน สำหรับสถานศึกษาตามวัตถุประสงค์แบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 การประเมินผลก่อนการพัฒนา คือ การประเมินจิตสาธารณะของนักเรียน โดยนักเรียนประเมินตนเอง และครู ผู้ปกครอง และหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องประเมินนักเรียน

ระยะที่ 2 การประเมินระหว่างการพัฒนา คือ การสังเกตจากการอภิปราย ประเมินผลงานจากใบกิจกรรมที่ปฏิบัติ และทดสอบความเข้าใจในแต่ละกิจกรรม

ระยะที่ 3 การประเมินหลังการพัฒนา คือ การประเมินระดับจิตสาธารณะของนักเรียน โดยผู้ดำเนินการพัฒนาให้นักเรียนประเมินตนเอง และครู ผู้ปกครอง และหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องประเมินนักเรียน

เกณฑ์การประเมินผล ผู้วิจัยมีเกณฑ์การประเมิน ดังต่อไปนี้

1. หลักเกณฑ์การผ่านการพัฒนาในส่วนของระยะเวลาในการเข้ารับการเสริมสร้าง นักเรียนต้องมีระยะเวลาในการเข้ารับการพัฒนาไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 ของเวลาทั้งหมด

2. การประเมินผลการพัฒนาประกอบด้วย

2.1 ประเมินผลจากการทำกิจกรรม ได้แก่ ใบงาน การนำเสนองาน และการทำกิจกรรม ผลการประเมินต้องไม่ต่ำกว่าระดับดี หรือ 3.50 ขึ้นไป

2.2 การประเมินผลการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน โดยให้นักเรียนประเมินตนเอง และครู ผู้ปกครอง และหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องประเมินนักเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 จะประสบความสำเร็จได้มากน้อยเพียงใดนั้น มีปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จของการพัฒนาดังนี้

1.1 ครูเป็นบุคคลที่ใกล้ชิดกับนักเรียนมากที่สุด ควรมีข้อมูลรายบุคคลเพื่อสามารถปลูกฝังและฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอ และควรมีการดูแลให้คำปรึกษา

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญต่อการผลักดันหรือเชื่อมโยงการทำงานในหน่วยงานให้สำเร็จลุล่วงตามนโยบายของผู้บริหารระดับสูงหรือนโยบายของหน่วยงาน ดังนั้น จึงควรได้รับการสนับสนุนการ

เสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนจากผู้บริหารต้นสังกัด และผู้บริหารระดับสูงของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างจริงจัง

1.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรจัดให้มีระบบการติดตามประเมินผลการเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน สำหรับสถานศึกษาเป็นระยะและต่อเนื่อง มีการจัดกิจกรรมเพื่อกระตุ้นให้นักเรียน ครู และผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความความตื่นตัวอยู่ตลอดเวลา

1.4 ผู้บริหารระดับสูงในสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรให้ความสำคัญต่อการเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน สำหรับสถานศึกษาอย่างจริงจังโดยมีการกำหนดแนวทางการพัฒนาไว้อย่างเป็นรูปธรรมและชัดเจนในแผนงาน จัดทำโครงการเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน สำหรับสถานศึกษาและจัดสรรงบประมาณอย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะในการนำโปรแกรมไปใช้

2.1 จากผลการวิจัย พบว่าระดับจิตสาธารณะของนักเรียน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ในปัจจุบันภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนสภาพที่พึงประสงค์จิตสาธารณะของนักเรียน

สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ภาพรวมอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน แต่ความต้องการในการเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน ควรเน้นการมีส่วนร่วม การเสียสละและความรับผิดชอบ ตามลำดับ

2.2 โปรแกรมจิตสาธารณะของนักเรียน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 สามารถนำไปใช้ได้สถานศึกษาทุกประเภท และการปฏิบัติกิจกรรมควรให้มีความสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษานั้น เพื่อให้โปรแกรมมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

2.3 ก่อนนำโปรแกรมไปใช้ผู้เกี่ยวข้องควรศึกษาและทำความเข้าใจในแนวทางการคิดรวบยอดเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในโปรแกรมให้ชัดเจน เพื่อจะได้มีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง และบรรลุตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในโปรแกรม

2.4 โปรแกรมการเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 เป็นโปรแกรมที่ต้องใช้เวลาในการทำกิจกรรมต่อเนื่อง เพื่อให้ได้ผลบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในโปรแกรม

3. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในอนาคต

3.1 ควรศึกษาการเสริมสร้างจิต
สาธารณะของชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการ
พัฒนาสถานศึกษา

3.2 ควรศึกษารูปแบบการ
เสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนในระดับ
ช่วงชั้นต่างๆ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *คู่มือแนวทางการจัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมในสถานศึกษา*.
กรุงเทพฯ : อัดสำเนา.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2556). *แนวทางการสร้างจิตสาธารณะในสังคมไทย*.
รัฐสภาสาร, 61(1). 77-78
- ชายโพธิ์ธิดา. (2543). *การศึกษาจิตสำนึกของคนไทยต่อสาธารณสมบัติ : กรณีศึกษา*
กรุงเทพมหานคร. นครปฐม : สถาบันวิจัยประชากรและสังคมมหาวิทยาลัยมหิดล.
- พูลสวัสดิ์ วรณลา. (2553). *แนวทางการพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษา*
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.
- ภักคณูช หมากผิน. (2556). *การวิเคราะห์องค์ประกอบจิตสาธารณะของนักเรียนชั้น*
มัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนครสวรรค์.
- ลัดดาวัลย์เกษมเนตร. (2546). *ผลการใช้รูปแบบการพัฒนาจิตสาธารณะที่มีต่อ*
จิตสาธารณะของนักเรียน ระดับประถมศึกษาโดยใช้ตัวแบบที่แสดงพฤติกรรม
จิตสาธารณะผ่านนิทาน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุทธิรักษ์ ชาญศรี.(2556). *การพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนบ้านดอนแดง*
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2. วิทยานิพนธ์
ค.ม. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2. (2557). *รายงานผลการติดตาม*
ตรวจสอบคุณภาพศึกษา. เลย:อัดสำเนา.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2555). *แผนพัฒนา*
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555-2559. กรุงเทพฯ : สำนัก
นายกรัฐมนตรี.

- อนุชาติ พวงสำลี และวีรบูรณ์ วิสารทสกุล. (2540). *ประชาสังคม : คำ ความคิดและ
ความหมาย*. กรุงเทพฯ : สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา
- Pardun-Johansen, C. Kirsten. (2004). *Social Issue Drama and Its Impact on the Social
Consciousness of Preadolescent School Children*, Dissertations Abstract
International. 65(4) : 1184-A ; October.
- Shinichi, Shigetomi. (2007). *Publicans and Taken-for-granted Knowledge : A Case
Study of Communal Land Formation in Rural Thailand*, Dissertation
Abstracts International.42(05) : 3217-A ; August.